

het Hummeltje
KINDERDAGVERBLIJF

Protocol 'kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag' voor de kinderopvang (2022)

De meldcode inclusief afwegingskader, de meldplicht en hoe om te gaan met seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling

Samenvatting meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

**bestemd voor alle beroepskrachten werkzaam
in de branche kinderopvang**

Branche Kinderopvang: kinderdagopvang, buitenschoolse opvang,
peuterspeelzaalwerk en gastouderopvang.

Vijf stappen samengevat voor kinderdagverblijf het Hummeltje

Bij een vermoeden van kindermishandeling is het belangrijk dat er zorgvuldig en op eenduidige wijze gehandeld wordt. De Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling biedt hierbij houvast en maakt duidelijk wie waar verantwoordelijk voor is.

Welke vormen van kindermishandeling zijn er?

Lichamelijke mishandeling

Er is sprake van lichamelijke mishandeling als de ouder lichamelijk geweld tegen het kind gebruikt, zoals slaan, schoppen, bijten, knijpen, krabben, het toebrengen van brandwonden of laten vallen.

Lichamelijke verwaarlozing

Het kind datgene onthouden wat het voor zijn lichamelijke gezondheid en ontwikkeling nodig heeft, zoals goede voeding, voldoende kleding, voldoende slaap, goede hygiëne en benodigde medische verzorging.

Psychische of emotionele mishandeling

Stelselmatig vernederen, kleineren, pesten, bang maken, bedreigen met geweld, achterstellen, het verbieden met anderen om te gaan, eisen stellen waaraan het kind niet kan voldoen.

Psychische of emotionele verwaarlozing

Het kind datgene onthouden wat het voor zijn geestelijke gezondheid en ontwikkeling nodig heeft: aandacht, respect, veiligheid, scholing, contact, warmte, liefde, genegenheid en bevestiging.

Seksueel misbruik

Seksuele handelingen bij of met het kind, die niet passen bij leeftijd of ontwikkeling, of seksuele handelingen waaraan het kind zich niet kan onttrekken. Dit gaat van het betasten van het lichaam tot verkrachting en komt voor bij kinderen van alle leeftijden. Ook het tonen van pornografisch materiaal aan een kind valt onder seksueel misbruik.

Getuige zijn van huiselijk geweld

Kinderen hoeven niet alleen slachtoffer te zijn van mishandeling, maar kunnen ook getuige zijn van huiselijk geweld. Het kan gaan om partnermishandeling, maar ook geweld tussen broers en/of zussen of oudermishandeling.

Specifieke vormen van huiselijk geweld of kindermishandeling

Het stappenplan schetst in algemene zin de stappen die in geval van signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling dienen te worden gezet. Bij specifieke vormen van dit geweld moeten de stappen soms nader worden ingekleurd. Bijvoorbeeld bij signalen van seksueel geweld, vrouwelijke genitale verminking of eer gerelateerd geweld.

Signaleren

Het signaleren wordt gezien als een belangrijk onderdeel van de beroepshouding van pedagogisch medewerkers/leidsters. In dat opzicht is signalering geen stap in het stappenplan, maar een basishouding.

Het stappenplan

De stappen die hieronder worden beschreven zijn in een bepaalde volgorde gerangschikt, maar deze volgorde is niet dwingend. Waar het om gaat, is dat de leidsters en de eigenaresse van het kinderdagverblijf het Hummeltje alle stappen hebben doorlopen, voordat zij besluiten een melding te doen. Soms zullen bepaalde stappen zelfs meerdere keren worden gezet.

Bij iedere stap van de meldcode geldt dat het er contact op kan worden genomen met Veilig Thuis. Bij Veilig Thuis is veel kennis aanwezig over mogelijke signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Zij bieden hulp bij het interpreteren van signalen. De medewerkers van het Veilig Thuis kunnen ook adviseren over de vervolgstappen en het voeren van gesprekken met cliënten over de signalen. Bij het Hummeltje is de eigenaresse de aangewezen persoon om advies te vragen aan Veilig Thuis.

STAP 1 Breng signalen in kaart

Als je als leidster signalen opvangt die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling, wordt jou gevraagd om deze signalen in kaart te brengen. Deze signalen worden genoteerd, net als de uitkomsten van de gesprekjes met ouders over de signalen en het vervolg. Als hulpmiddel is hiervoor een kind-volg-systeem beschikbaar op het Hummeltje. Belangrijk is om gegevens uit te wisselen met de eigenaresse van het Hummeltje ook gegevens die de signalen weerspreken te beschrijven.

Signalen als hoofdpijn, angst of agressie bij kinderen kunnen verschillende oorzaken hebben. Het is belangrijk deze signalen in de vorm van concrete waarnemingen zo veel mogelijk rechtstreeks met de verzorger(s) te bespreken. Belangrijk is ook dat dit gesprek logisch voortvloeit uit de normale overdrachtsgesprekken. In deze eerste fase is het verstandig in het contact met verzorger(s) de vermoedens van kindermishandeling niet uit te

spreken.

STAP 2 Overleg over de signalen

De tweede stap is het overleg over de signalen. Om de signalen goed te kunnen duiden, is overleg tussen leidster en eigenaresse noodzakelijk. De eigenaresse kan op aangeven daarna zo nodig Veilig Thuis raadplegen. Dit kan anoniem. Bij een vermoeden van (dreigende) vrouwelijke genitale verminking of eer gerelateerd geweld zal doorgaans een beroep moeten worden gedaan op specifieke expertise.

STAP 3 Gesprek met de ouder(s)/verzorgers/kind

Omdat openheid belangrijk is in de samenwerking met ouders, wordt in het stappenplan zo snel mogelijk contact gezocht met de ouders om de signalen te bespreken. De leidster en de eigenaresse bereiden samen dit gesprek voor.

In het gesprek met de ouders gaat het er om dat de leidster:

1. het doel van het gesprek uitlegt;
2. de signalen, dit wil zeggen de feiten die zij heeft vastgesteld en de waarnemingen die zij heeft gedaan, bespreekt;
3. de ouder(s) uitnodigt om daarop te reageren;

Pas na deze reactie zo nodig komt tot een interpretatie van wat zij heeft gezien en gehoord en wat haar in reactie daarop verteld is.

Een gesprek met (een van) de ouders kan in bijzondere gevallen achterwege blijven in verband met de veiligheid van het kind of die van anderen. Bijvoorbeeld als de leidster of eigenaresse redenen heeft om aan te nemen dat zij het kind dan uit het oog zal verliezen omdat de ouders het kind van school zullen halen, of niet meer naar de leidster zullen brengen, of dat het eer gerelateerd geweld zal escaleren.

Wanneer je het kind spreekt is het zaak om suggestieve vragen te vermijden en rekening te houden met de loyaliteit die kinderen hebben naar hun ouders. Omdat professioneel ingrijpen vaak de enige manier is om herhaling van kindermishandeling te voorkomen is het verstandig geen geheimhouding te beloven.

Soms zal het vermoeden door het gesprek met ouders of kind worden weggenomen, dan zijn de volgende stappen van het stappenplan niet nodig. Worden de zorgen over de signalen door het gesprek niet weggenomen, dan worden ook de volgende stappen gezet.

STAP 4 Wegen: Inschatten risico, aard en ernst

Na het verzamelen van gegevens volgt de stap om de informatie te wegen: hoe groot is het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling, wat zou de aard of ernst kunnen zijn? Bij deze stap wordt de beslissing gemaakt:

- Melden bij Veilig Thuis;
- Is hulpverlening (ook) mogelijk.
-

De eigenaresse beoordeelt over melding via de vijf afwegingsvragen (vermoeden) van geweld of kindermishandeling:

1. Heb ik op basis van stap 1 tot en met 4 nog steeds een vermoeden van (dreigende) kindermishandeling en/of huiselijk geweld;
2. Schat ik op basis van stap 1 tot en met 4 dat er sprake is van acute of structurele onveiligheid?
3. Ben ik in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren om (dreigende) kindermishandeling en/of huiselijk geweld af te wenden en te monitoren?
4. Aanvaarden betrokken hulp om (dreigende) kindermishandeling en/of huiselijk geweld af te wenden en zijn zij bereid en in staat zich hiervoor in te zetten?
5. Leidt de hulp binnen aanvaardbare of afgesproken tijd tot (herstel van) duurzame veiligheid en/of het (herstel van) welzijn van betrokkene(n)?

Overigens wordt er bij twijfel altijd Veilig Thuis geraadpleegd! De afwegingskaders zijn bedoeld voor inschatting van de ernst van de situatie. Het is niet zo dat de beroepskracht/eigenaresse zelf vaststelt of er daadwerkelijk sprake is van kindermishandeling.

STAP 5 Beslissen:

De eigenaresse van het Hummeltje neemt als volgt de twee beslissingen voor:

1. Is melden noodzakelijk? Melden is noodzakelijk als er sprake is van: <ul style="list-style-type: none">• Acute onveiligheid• Structurele onveiligheid	2. Is hulp verlenen of organiseren (ook) mogelijk? Hulp verlenen is mogelijk als: <ul style="list-style-type: none">• De professional in staat is om effectieve/positieve hulp te bieden of organiseren• De betrokkenen met de hulp aan de geboden of georganiseerde hulp kunnen deelnemen• De hulp leidt tot de gewenste veiligheid
---	--

Noodsituaties

Bij signalen (van ouders, leidsters en/of houder) die wijzen op zo ernstig en acuut geweld dat het kind daartegen onmiddellijk moet worden beschermd, kan de eigenaresse/leidster meteen advies vragen aan Veilig Thuis. Komt men daar op basis van de signalen tot het oordeel dat onmiddellijke actie is geboden, dan is het mogelijk in hetzelfde gesprek een melding doen. Zo kunnen op korte termijn de noodzakelijke acties in gang worden gezet. Acuuuut gevaar: 112; Politie: 0900 – 8844; Veilig Thuis: 0800-2000(algemene nummer)

Na de melding

Een melding is geen eindpunt. Als de eigenaresse een melding doet, bespreekt zij ook wat de leidster, binnen de grenzen van hun taak, kunnen doen om het stappenplan meldcode kindermishandeling kind te ondersteunen. Als het kind is gemeld bij Veilig Thuis en er nieuwe signalen zijn, is het van belang deze door te geven aan Veilig Thuis. Veilig Thuis houdt melders op de hoogte op de uitkomst van het onderzoek en de acties die in gang worden gezet. Het op gang brengen van hulp in het gezin is de aanzet tot het verhelpen van de problemen. Het kost enige tijd voordat die hulp vruchten afwerpt. Vanzelfsprekend worden alle stappen die zijn genomen zorgvuldig vastgelegd.

Privacy

Voor de specifieke aandacht voor de wijze waarop het personeel omgaat met gegevens waarvan zij het vertrouwelijk kent of redelijkerwijs moet vermoeden verwijzen wij u naar ons privacyreglement- en verklaring op onze website.

Borging meldcode

Het Hummeltje bevordert de kennis en het gebruik van de meldcode door dit onderdeel uit te laten maken van permanente educatie in ons opleidingsplan.